

اقتصاد سوم در مسیر توسعه بافق؛ هیئت‌های مذهبی فراتر از یک نهاد فرهنگی، پیشران فعالیت‌های خیرخواهانه

ظرفیت‌های نهفته در هیئت‌های مذهبی به عنوان ارکان «اقتصاد سوم» یا بخش غیرانتفاعی، در شهرستان بافق به محرکی برای توسعه اجتماعی و رونق اقتصادی محلی تبدیل شده است. این نهادهای مردمی که با تکیه بر سنت‌های دینی نظیر نذر و وقف فعالیت می‌کنند، با هزینه‌ای اندک و کارآمدی بالا، بخشی از خلأهای خدمات اجتماعی را پر کرده و نقشی کلیدی در حمایت از اقشار نیازمند و گردش سرمایه در بازارهای محلی ایفا می‌کنند.

به گزارش خبرنگاران گروه فرهنگ و هنر و رسانه خبرگزاری گزارش خبر، اقتصاد بخش سوم که با عناوین خیرخواهانه، داوطلبانه یا غیرانتفاعی شناخته می‌شود، بیش از هر زمان دیگری مورد توجه پژوهشگران توسعه قرار گرفته است. در شهرستان بافق، این بخش با محوریت نهادهای مذهبی و مردمی، کارکردهایی فراتر از مناسبت‌های عبادی یافته و به بازوی توانمند اجتماعی تبدیل شده است.

هیئت‌های مذهبی؛ کارآمدتر از بخش دولتی در خدمات اجتماعی

سرپرست اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی بافق در یادداشتی، ضمن تبیین اهمیت این نهادها نوشته: انگیزه‌های متعالی نظیر ایثار، نوع‌دوستی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی، زیربنای فعالیت این نهادهاست. این ظرفیت باعث می‌شود نهادهای بخش سوم در مقایسه با بخش خصوصی، اهدافی فراتر از سودآوری را دنبال کنند و در مقایسه با بخش دولتی نیز، با هزینه کمتر و کارآمدی بالاتر، خدمات عام‌المنفعه را به مردم ارائه دهند..

گردش سرمایه در چشمه جاری نذورات

محمد حسن زارعیان، در ادامه این مطلب آورده است: نذورات و کمک‌های مردمی که در مناسبت‌هایی نظیر محرم، صفر، شب‌های قدر و اعیاد مذهبی جمع‌آوری می‌شود، تنها محدود به آثار معنوی نیست. به گفته کارشناسان، این منابع مالی با ورود به چرخه اقتصادی محلی، موجب «رونق تولید کالا و خدمات»، «ایجاد فرصت‌های شغلی» و «تقویت کسب‌وکارهای کوچک» می‌شود. در واقع، هیئت‌های مذهبی با مدیریت نذورات، وقف، صندوق‌های قرض‌الحسنه و تعاونی‌های مردمی، به یکی از ستون‌های مهم اقتصاد سوم در بافق بدل شده‌اند.

مطابق آمار ثبت‌شده در سامانه «سمپاد»، در حال حاضر ۷۵ هیئت مذهبی در شهرستان بافق فعال هستند که بازتاب‌دهنده شبکه گسترده ارتباطات مردمی در این شهر است. این شبکه شامل دو دسته است: هیئت‌های سنتی و محوری (۳۸ هیئت): این مجموعه‌ها با ریشه تاریخی و حضور مستمر در طول سال، بازوهای اصلی اجرای آیین‌های مذهبی و فعالیت‌های خیرخواهانه هستند. از شاخص‌ترین این هیئت‌ها می‌توان به «انصارالحسین (ع)» در امام‌زاده عبدالله، «حسینیة اعظم سفلی» در محله لرد، «مسلم ابن عقیل» در حسینیة میان‌گاه و «انصار المهدی» در محله قلعه اشاره کرد.

هیئت‌های محفلی (۳۷ هیئت): این مجموعه‌ها عمدتاً با رویکرد برگزاری مراسم‌های خاص در ایام ولادت و شهادت اهل‌بیت (ع) فعالیت دارند که «هیئت ابوالفضل العباس (ع)» مسجد امام صادق (ع)، «هیئت بنی‌فاطمه (س)» مسجد الرضا (ع)، «هیئت جوانان متوسلین به حضرت علی‌اکبر (ع)» در حسینیة قاضی‌ها و «هیئت مبارکه» از جمله نمونه‌های فعال در این حوزه هستند.

چشم انداز آینده

تداوم فعالیت این ۷۵ هیئت مذهبی، نه تنها تضمین‌کننده غنای فرهنگی و آیینی بافق است، بلکه با الگوی «اقتصاد سوم»، ظرفیت کم‌نظیری را برای تاب‌آوری اجتماعی در برابر بحران‌ها و تقویت سرمایه اجتماعی فراهم آورده است. پیوند میان سنت‌های دینی با ساختارهای مدرن اقتصادی و اجتماعی، می‌تواند الگوی موفقی از حکمرانی مردمی را در این شهرستان صنعتی و تاریخی به نمایش بگذارد.